

OCHŁODZONY (22) *part praet pass pf*

ochłodzony (15), **ochłodzon** (7).

Pierwsze o jasne; -chło- (6), -chłó- (1); -chło- : -chłó- Mącz (3:1). ◇ Trzecie o w formach złożonych jasne. ◇ Formy niezłożone z tekstów nie oznaczających ó.

sg m N (attrib) ochłodzony (7), (praed) ochłodzon (1). ◇ I ochłodzonym (1). ◇ f N (praed) ochłodzona (1). ◇ n N (praed) ochłodzono (1). ◇ pl N m pers ochłodz(e)ni (2). subst ochłodzone (5); -é (1), -(e) (4).

Składnia dopełnienia sprawcy: ochłodzony przez kogo (2) BudNT, WujNT, ochłodzony od kogo (1) WujNT.

Sł stp s.v. ochłodzić, Cn brak, Linde XVI(XVIII) w. s.v. ochłodzić.

1. Ostudzony, oziębiony, któremu obniżono temperaturę; refrigeratus Mącz (4) :

ochłodzony czym (2): Mącz 409a; która by [gorzałka] y lodem ochłodzoná była/ iáko iá co zmacza/ nie záziębi/ ále zágrzeie bez pochyby Oczko 10v.

Szereg: »ochłodzony, okrzeźwiony« (2): Modicis fenestellis aquilonibus inspirent Málim pułnocnym wiátrkiem niechay będą ochłodzone okrzeźwione álbo niechay máluczko wiátru z pułnoci okienká przypufzczá Mącz 409a, 137a.

Przen [w czym] (1) : Potym gorácość wielka/ to iest pokuńá dyabelńka zeymie go/ że nie może być w pokoju/ áż będzie ochłodzon w wodách fwieckich HistRzym 47.

2. Który doznał ulgi; przen (18) :

a) Który doznał ulgi, odpoczynku w cierpieniach fizycznych; refotus BartBydg; refectus, relaxatus Mącz (5) : Refotus, Ochłodzony BartBydg 130; Relaxatus somno animus, Ochłodzony/ pokrzeźwiony. Mącz 186c, 116b; A dla tegoż ty orle zgiń [...]. Aby był ochłodzon wżytek świat [uti refrigeretur omnis term Vulg 11/40] á wolen był od gwałtu twego BudBib 4.Esdr 11/46.

W połączeniu szeregowym (1): O łczáńne ymyá przelz ktore czlouyek wżzmyerczy byua vpewnyon wczyfczu ochłodzon wnyebye u uefelon PatKaz III 125.

b) Który doznał ulgi w cierpieniach psychicznych, pociechy, radości; refectus Vulg (13) :

ochłodzony czym (5): HistAl K2v; Ale gdyż sie im przygodzi w swiętá isc do kościoła/ y flucháć fłowá bożego/ tedy sie im zda wielka ciężkość/ áż zálie będą ochłodzeni robotámi fwieckimi. HistRzym 50v; [św. Piotr z Werony] mowił do Chryśtuńá vkrzyżowánego przed obrazem crucifixa: Pánie czemuś mię ták ładzić dopuścił? y cożem ia winien? y wślyżał głos: á ia co winien/ ifz mię takiego widzifz? tym fłowem dziwnie ochłodzony rozumiał/ ifz w tákich rzeczách dar Boży iest wielki niewinnie co cierpieć SkarŻyw 372. Cf »radościá ochłodzony«, »ochłodzony wodá żywą«.

ochłodzony na czym [= dzięki czemu] (1): Dopiero ná onych miłych obrokách bogomyślności/ y swiętych rozmow y przykádow cnot dołkonáłych/ [...] ochłodzony: práwie tam [w klasztorze] dużę fwoię y ray ziemłki nálał. SkarŻyw 354.

ochłodzony w kim (1): Podźćielz do mnie wżyfcy obciáżeni/ bo będziecie we mnie ochłodzeni ArtKanc P7.

W porównaniach (2): Tedy go rádość niewypowiedziána opánowála/ lepiej niź prágnący ieleń v wody ochłodzonym się czuł SkarŻyw 113; SarnStat *3v.

Frazy: »ochłodzon jest duch« (1): A w nálezym poćiefzeniu/ nawięceyefmy fię rádowáli z welela Tytułowego/ iż ochłodzon ieft duch [*refectus est spiritus*] iego od was wżytkich. *WujNT 2.Cor 7/13.*

»serce bywa (a. jest) ochłodzono« (2): przełz to ymyą [*Maryja*] upadly byua wznyefyom grzeszny zgrzechow uybauyon lafka czlouyekouy byua włana fercze byua ochłodzono czarth odpądzon pokuła odftąpuye łzkody oddalony mory a nyemoczy ułzmyerzony modlythwy uyfluchany *PatKaz III 124v; SarnStat *3v.*

»wnętrznosci [= *dusza*] (są) ochłodzone« = *viscera requieverunt PolAnt, Vulg* (2): Bo radość mamy wielką y pociechę w miłości twej/ iż wnętrznosci świętych ochłodzone przez cię brácie. *BudNT Philem 7; WujNT Philem 7.*

Wyrażenia: [»ochłodzony na myśli«: Y ochłodzona ná myfli fwey Melánia/ ná cíele tefz (lepiej fię mieć poczęła). *SkarŻyw 157 (Linde).*]

»radością ochłodzony« (1): á on bez mierną radością ochłodzony/ kłániáiąc fię pádáiąc wołał: witay Pánie Iezu Chryfte *SkarŻyw 363.*

»ochłodzony wodą żywą« (1): á łpułzczay iey nam po kropi ná ty thu zálchłe á vtrapione ięzyki náłze/ áby były ochłodzone vmocnione/ á vtwardzone tą wodą żywą twoią *RejAp 195v.*

Szereg: »odwilżony i ochłodzony« (1): iáko wodá łtrumieńmi płynąc [...] drzewá y źioła ochładza/ obwelela/ y wzroftu im dodáie: także fercá człowiecze/ prawi/ Królów pobożnych będąc odwilżoné y ochłodzoné/ wzroft biorą więtfzy ku posłufzeńftwu/ y káždéy łpráwie łłufznéy y pocziwéy. *SarnStat *3v.*

Synonimy: 1. *ostudzony, oziębiony.*

Cf **OCHŁODZIĆ**